

Rymättylän kirkkotarhan luoteispuolella olevan porttirakennus

Museoviraston muistio paikalla 26.-27.6 tehdyistä tutkimuksista.

Lopullinen tutkimuskertomus ja porttirakennuksen mittapiirustukset valmistuvat elokuun alkuun mennessä.

Kirkon kiviaitaan liittyvä myöhäiskeskiaikainen porttirakennus on toiminut läpikäytävänä kirkkotarhaan. Siinä on oviaukot etelä- ja pohjoisseinissä. Pohjoispuoleinen oviaukko on kuitenkin muurattu umpeen vuonna 1832, jolloin rakennusta alettiin käyttää varastona. Vuonna 1857 laajennetun kirkkotarhan kiviaita työntyy itäpuolella hieman umpeen muuratun oviaukon eteen. 1900-luvun alussa porttirakennuksesta on tehty ruumishuone. Nykyiseen sisäasuun kuuluu kalkkitiilellä umpeen muurattuun oviaukkoon sovitettu kahitiilitaustainen "alttari" ja liuskekivellä päällystetty betonilattia. Ruumishuone-vaiheeseen liittyvä kylmäkone on edelleen paikoillaan tiilisen tynnyriholvin keskellä. Lisäksi sen koneisto on porttirakennuksen ullakolla, joka lisäksi on moninkertaisilla mineraalivillalevyillä lämpöeristetty.

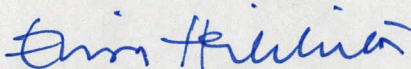
Seurakunnan toiveena on porttirakennuksen palauttaminen alkuperäiseen käyttöönsä läpikäytävänä. Pohjoispuoleisen oviaukon avaaminen lienee käytännössä suhteellisen helppo toteuttaa. Maan pinnan taso sen edessä ei talvella tehdyistä arvioista poiketen ole kovinkaan paljon kohonnut eikä edellytä arkeologisia kaivauksia. Kynnyskorkeuden toteaminen edellyttää kuitenkin oviaukon edessä olevan hiekkalaatikon siirtämistä ja paikalla olevien suurien kantojen ja juurien poistamista.

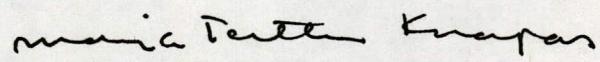
Porttirakennuksen käyttöönotossa on otettava huomioon rakennusarkeologin valvonnassa tehtävän umpeen muuratun oviaukon avaamisen lisäksi seuraavat kysymykset:

- Ruumishuoneaikaisen koneistuksen poistaminen sisätilasta ja ullakolta.
- Ullakon lämpöeristeen poistamisen jälkeen on tutkittava holvin ja kattotuolirakenteiden kunto.
- Sisäseinissä on tehtävä joitakin rappauskorjauksia rakennuskonservaattorin johdolla. Samalla voidaan tutkia eriaikaisia laastikerroksia.
- Porttirakennuksen liuskekivilattia lienee soveliainta jättää paikoilleen, koska sen alla olevan betonivalun poistaminen lienee kohtuuttoman raskas toimenpide.
- Avattava oviaukko vaatii sekin ovilevyn. Tällöin on ratkaistava yhdenmukaisuuden kannalta, tehdäänkö myös etelän puoleiseen oviaukkoon uusi ovi ja voidaanko ovet sijoittaa perinteisellä tavalla oviaukon sisäpieliin, jolloin ne avautuisivat sisäänpäin.

Porttirakennuksen avaaminen liittyy Varsinais-Suomen taidetoimikunnan käynnistämään laajempaan hankkeeseen Varsinais-Suomen keskiajan arjesta ja pyhästä., jonka toiseen vaiheeseen haetaan Leader-rahoitusta. Siihen sisältyy myös Rymättylän Pyhän Jaakobin kirkkoa ja Rymättylän keskiaikaa käsittelevä osuus, johon porttirakennuksen ohella on sisällytetty kirkon keskiaikaisen esineistön inventointi. Ensiarvoisen tärkeää ja inventointia ehkä kiireellisempää olisi kuitenkin, että mukana olisi kirkossa olevien Pyhää Jaakobia esittävien erittäin korkeatasoisten veistosten konservointi. Konservointitarpeen laajuus ja kustannukset on mahdollista arvioida vasta taidekonservaattorin tekemän tarkastuksen ja perusteella.

Helsingissä 9.7.2003

Elisa Heikkilä
rakennuskonservaattori

Marja Terttu Knapas
tutkija